

Ten Mandere

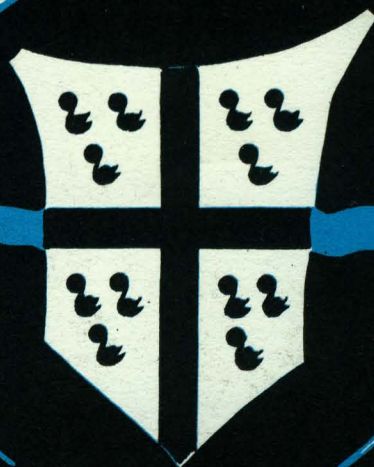
EN OMLIGGENDE

IZEGEM

VOOR

PERIODIEK

HEEMKUNDIGE

INHOUD

◦ Na één jaar vaart	- R. Verholle	3
◦ Geld en Munten	- M. Nuyttens	5
◦ Munten van vroeger en nu		12
◦ Beschrijving bij de muntplaat		13
◦ Figuren van bij ons: Eduard Dierick (vervolg en slot)	A. De Jan	14
◦ Laarzen van E.Dierick voor Z.M. Koning Willem		22
◦ Laarzen van E.Dierick voor Z.M. Koning Leopold		23
◦ Schoentechniek	- A. De Jan	24
◦ Tentoonstelling 1885-	A. De Jan	26
◦ Hedendaagse straat- namen (slot)	- A. Vandromme	30
◦ Kringleven	- R. Leroy	36
◦ Ledenlijst 1960		37

REDACTIE:
Antoon VANDROMME
Blauwhuisstraat, 60
IZEGEM
P.R.4817.33

NA EÉN JAAR VAART

Deze titel suggereert in de eerste plaats een terugblikken op wat het eerste jaar van ons bestaan gebeurd is en verwezenlijkt werd. Toch wil deze bijdrage geen retrospectie zijn op de prestaties van de kring gedurende het voorbije jaar. Dit werd reeds ten overvloede gedaan in het laatstverschenen nummer en, al mogen wij met een zekere voldoening terugzien op het behaalde succes, toch willen wij dit niet nogmaals herhalen.

Veeleer willen wij de blik op de toekomst richten, want na een jaar werking vallen er ongetwijfeld besluiten te trekken uit de opgedane ervaring. Objectief geoordeeld moeten wij tot de vaststelling komen, dat ons eerste jaar er vooral een geweest is van meer naar buiten gerichte werking. De stichting, de ledenwerving, onze tentoonstelling, het zijn tenslotte alle manifestaties geweest van ons ontstaan en bestaan. Deze manifestaties hebben zonder twijfel hun nut gehad en waren er zelfs nodig, alleen reeds om hij stads- en streekgenoten belangstelling te wekken voor de heemkunde en de werking van onze kring.

Doch kunnen we, naast deze succesvolle naar buiten gerichte werking, met evenveel voldoening spreken van een succesrijke innerlijke werking in de kring zelf? Hoeveel leden zijn reeds met een eigen studie op het podium gekomen? Hoeveel leden hebben reeds een dergelijke studie aangevat? Onze kring mag zijn activiteit niet beperken tot het verzamelen van wat als document waardevol is of kan worden voor de geschiedenis van stad en streek. Ook aan geschiedschrijving dient gedaan te worden en deze dient daarom niet terug te gaan tot ver voorbije eeuwen. Ook wat in de laatste honderd of vijftig jaar in streek en stad geschied is, moet voor het nageslacht vastgelegd worden. Voor een dergelijke studie zijn de bronnen voorhanden en het opsporen van de nodige gegevens vergt geen bijzondere eruditie op historisch terrein.

Enkele onderwerpen, die meest alle binnen de mogelijkheden van onze leden vallen, mogen dit verduidelijken:

- de geschiedenis van de stedelijke onderwijsinstellingen
- deze van de kulturele verenigingen: toneelgilden, muziekmaatschappijen, koor- en orkestverenigingen (zovele zijn de laatste honderd jaar gekomen en - jammer genoeg - ook gegaan)
- openbare instellingen en organisaties van openbaar nut: stadselectriciteit, politiekorps, brandweer, posteries, spoorwegen, buurtspoorweg

- de nijverheden: borstelnijverheid, schoennijverheid, meubelnijverheid, geschiedenis van bepaalde firma's, verdwenen bedrijven
- de politieke geschiedenis sedert 1830
- de sociale beweging in stad en streek
- de stedenbouwkundige evolutie in onze stad: straten-net, woningbouw
- de demografische ontwikkelingsgang sedert 1830 en de hiermee verband houdende problemen

Onze kring is succesvol van wal gestoken en kende tijdens zijn eerste bestaansjaar een voorspoedige vaart. De uitbouw in de breedte slaagde buiten verwachting. Thans is het ogenblik gekomen om aan de uitbouw in de diepte te denken: de inwendige werking dient stevig aangepakt en intens doorgevoerd.

Dit is de taak van alle werkende leden. Door eigen werk en studie dienen zij te zorgen dat "TEN MANDERE" weldra ook andere prestaties op zijn actief moge boeken dan een welgeslaagde tentoonstelling.

Deze prestaties zullen mogelijks minder ophefmakend zijn in de ogen van het grote publiek. Zij blijven echter het EERSTE en VOORNAAMSTE doel van onze kring en "na een jaar vaart" moeten wij beslist deze richting opsteveneren.

Namens het Bestuur:

R. Verholle.

GELD EN MUNTEN

Er is een tijd geweest dat er helemaal geen geld bestond en dat dit ook niet nodig was en dit is niet zo lang geleden; voor onze gewesten amper een 2250 jaar. Want zolang de mensen in groep- en stamverband leefden en tevreden waren met wat de landbouw en de jacht hun opleverde, was er helemaal géén geld of munt vandoen. Dit kunnen wij nu mogelijks een gelukkige tijd noemen, als wij nu ook nog zouden kunnen tevreden zijn met diezelfde levensvoorwaarden en dat zou zeker niet zo rooskleurig zijn.

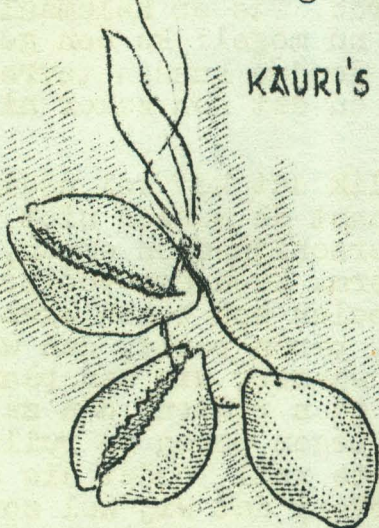
Zo komen wij tot het ogenblik dat het wel nodig is dat er geld zal vandoen zijn, want zohaast de mensen niet meer tevreden zijn, komen wij tot de eerste verschijnselen ervan, ook al is het nog onder zéér primitieve vorm. Even een voorbeeld: Wanneer onze stam nu enkel over appels zou beschikken en we ontdek hebben dat een andere stam, peren bezit, dan willen wij natuurlijk ook deze proeven, en wanneer wij een paar korven appels nemen en met die mensen gaan praten, dan zal het niet moeilijk vallen om onze appels tegen peren te ruilen. Dat zal niet altijd kunnen, zo een directe ruil, omdat die stam wel appels bezit, of omdat het voorwerp dat wij wel zouden willen ruilen, b.v. een ploegijzer, huisdieren, huisgerief of stalen wapens, niet in verhouding staan tot onze appels en juist daarom is die onderlinge directe ruil zo erg moeilijk, en de mensen van toen waren niet zo dom, dus zochten ze naar een middel, dat steeds als ruilmiddel kon dienen, namelijk de "DRIEHOEKSRUIL" en juist in die ruil liggen reeds de eerste sporen van het geld, want wij doen het nu nog hedendaags zo.

Ook dit wil ik met één voorbeeld aanwijzen: als we nu een pakje sigaretten gaan kopen, betalen we 12 frank, zij het nu onder de vorm van bankpapier of andere muntsoort; de verkoper kan nu op zijn beurt weer een ander pakje kopen, maar ook brood of om het even wat kan hij er zich mee aanschaffen. Dus is ons hedendaags ruilmiddel niets anders dan een driehoeksruilmiddel, t.z. een voorwerp dat iedereen in betaling aanvaard, alleen is er dit klein verschil: ONS betalingsmiddel is GEWAARBORGD door de STAAT, wat bij de eerste mensen NIET het geval was.

De vorm van deze eerste, nog primitieve munten, was niet deze waarmee wij nu vertrouwd zijn. Eerst moeten wij nog even nagaan welke waarborgen men aan die eerste munten stelde: dit moest zijn:

- 1) In ruime kring en zin begeerd.
- 2) Niet bederfelijk.
- 3) Betrekkelijk kostbaar, zodat een kleine hoeveelheid een zekere waarde had.
- 4) Gemakkelijk verhandelbaar en vervoerbaar.
- 5) Goed deelbaar, zodat de gewenste hoeveelheid met gemak kon worden afgescheiden.

Zo zien wij meerdere zaken in de omloop, welke men heden ten dage nog gebruikt, hoe zonderling dat ook moge klinken, bv. zout, thee voor Tibet, cacaobonen waren het betaalmiddel in Amerika vóór de aankomst der blanken, dierenvellen en pelsen werden vlugger aangenomen in Canada rond 1850 dan bankpapier, in 1420 sluit Engeland met IJsland een akkoord af waarbij de gedroogde stokvis als betaalmiddel en rekencenheid geld; natuurlijk ook metaal van edele en onedele soort, maar bij voorkeur waren de eerste munten

toch sierraden en daar zien wij bij uitstek één soort naar voor treden, namelijk de KAURIschelp, dit is de schelp van een zeediertje, de Oliva Nana en zij wordt vooral bij de Maladiven-eilanden opgevist; ze is ongeveer één à twee centimeter lang en een halve centimeter hoog. De Chinezen hadden reeds 3000 jaar vóór onze tijdrekening een woord ervoor met drievoudige betekenis, nl. "Schelp - Munt - Schat". In onze gewesten hebben wij deze soort munt niet gekend, maar muntvondsten gedaan

in Spanje, waar munten uit de IXe en Xe eeuw bijwaren, bevatten ook kauris, dus moeten de Moren ze wel gekend en gebruikt hebben. In de stille zuidzee is die schelp heden nog gangbaar en de Indische staat Indore sloeg in 1948 nog munten ter waarde van 1 en 5 Kauri, maar ook de waarde van 1/8 kauri werd aangemunt, zodat die benaming er zeker nog niet uit is. Vooral in Kongo is die munt eeuwen in de omloop geweest. Omstreeks 1910 had de Kauri nog volgende waarde: 3 voor een ei, 40 voor

een kieken, 60 voor een haan, 12000 voor een man en 14000 à 16000 voor een vrouw. 2000 Kauris stonden gelijk aan 1 Maria-Theresiataler voor het midden-Oosten, zodat ge toen, voor 8 vijffrankstukken van vóór 1914 - dus 40 frank - al een echte schoonheid kon kopen.

DE OORSPRONKELIJKE
MARIA-THERESIA TALER.

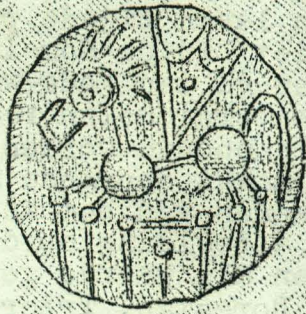
Een andere zeer gezochte schelpensoort is de "Biakoog". Deze is afkomstig van een reuzenschelp en wordt bij het eiland Biak, deel uitmakende van het huidige Indonesië opgevist, op een bepaalde tijd van het jaar. Het uiterste puntje wordt er afgezaagd en het betalingsmiddel is klaar. De plaatselijke overheid ziet streng toe en heeft

het zo aan de godsdienst van die mensen gepaard, dat zij het nooit anders zullen doen; mogen zij het wel, dan gebeurd de betaling en verdeling naar gelang gepresteerd werk en men zorgt ervoor dat er nooit te véél munt in omloop is.

Uit de Bijbel hebben we gegevens van primitieve munten, namelijk: Genenis 24:22 " En het geschiedde als de kemelen vol-eindigd hadden met drinken dat die man een gouden voorhoofd-siersel nam, welks gewicht was een halve sikkel, en twee armen-ringen aan hare handen, welker waarde was 10 sikkelen gouds". Dus weer sierraden als munt; we zijn het echter niet eens over het feit dat de sikkel zowel later muntnaam was, maar ook oude gewichtseenheid.

Wat wij nu hier als eerste munten kenden waren de zogenaamde "Saksische Raderen". Men kan ze best aan tandwiel-tjes gaan vergelijken met een kruis in het midden, van 1 tot 3 centimeter grootte en van gegoten brons. Ook giet men hier de Griekse munt na, vooral het zes Obolen stuk van Massilia (Marseille) dat eigenlijk van Griekse oorsprong is; dit wordt het zogenaamde "Morinnengeld".

Maar we moeten nog even terug. Zo zien we dat in Lybië omstreeks 700 jaar vóór onze tijdrekening metalen munt wordt uitgegeven, door koning Gyges uit het geslacht der Merumaden, namelijk de zo bekende "stater", met een gewicht van zes gram en uit elektrum, dat is een natuurlijke verbinding van goud en zilver, vervaardigd. Deze stater zou eeuwenlang als munteenheid en benaming in de omloop zijn. Hoe zag er zo 'n munt nu uit? Het was een min of meer ovaalachtig stukje metaal, door de instempeling wat afgeplat. Waarom die instempeling? Juist

ABSTRAKT PAARD
OP KELTSCHER
STATER (100 v. J.)

om te doen opmerken dat het een echte munt was, die voor zijn metaal en gewicht door de staat was nagezien en uitgegeven en zo gewaarborgd was. Want inderdaad, van zo haast men munten heeft zijn de muntvervalsers ten tonele verschenen. Niet zo zeer in deze tijd om het metaal te vervalsen, maar wel om munten van lager gewicht in de omloop te brengen. De instempeling is meestal primitief van beeld; een vierkant, soms een verdiepte driehoek en ook een hakenkruis zijn niet zonderling voor deze periode. Spoedig krijgen wij echter munten met twee instempelingen, dus langs boven- en onderkant, dit om nog méér het vervalsen tegen te gaan. Hoe

wordt zo een munt nu gemaakt? Wel, men neemt een stuk staal, snijdt er een tekening in, en plaatst het op een voet, meestal een kleine boomstam. Men legt er het te slagen metaal op, plaatst een andere stempel erop en door middel van een hamer slaat men door samenpersing van beide stempels het beeld op de munt. Dit alles noemt men "hamerslagmunten" en het zal tot 1600 à 1700 duren voor men tot een andere werkwijze overgaat. 7

Men neemt aan dat de Grieken en Romeinen zich zouden bediend hebben van een pers door waterkracht bewogen.

De Grieken hebben uitzonderlijk mooie munten; de afbeeldingen die erop voorkomen van hun goden, dieren en ingebeelde personen zijn prachtig. Het is met Alexander de Grote, 336 - 323 voor Christus, dat voor de eerste maal een levend persoon op de munten wordt afgebeeld. Laten we wel opmerken dat de Grieken, munten hebben uit goud, zilver en brons, maar dat de munten geen waarde vermelden, ook geen andere gegevens en het is uit het beeld, dat men de plaats moet opmaken voor waar de munt is uitgegeven; een uil is steeds Athene, de schildpad is voor Aegina, de stier voor Lucania, enz. Nog een bijzonderheid is dat de muntrand glad is.

Veel hebt U wel horen spreken van een "talent"; dit is nooit munt geweest, wel een soort waarborg, die als hij uit zilver bestond, plus minus 29 kilo woog. Wel spreekt men van "X talenten" schuldig, net als later van ponden parissis, die ook nooit munt was, maar een gewichtelijke aanduiding van een aantal geldstukken.

De Romeinen die daarna de wereld gaan beheersen, hebben even mooie decoratieve munten, vooral deze der 2° Republiek in de eerste 100 jaar keizerrijk. Een verschil hebben ze met de Grieken, wiens kunst zij overnamen, dat ze op hun denieren, althans voor de republiek, een waardecijfer vermelden, namelijk X, dus de Romeinse IO. De dood van Julius Caesar is niet zo zeer een politiek maar wel een muntmisdrif; hij liet zich namelijk ook voor het eerst als nog in leven zijnde persoon op een munt verheerlijken en dat mocht niet bij de Romeinen, omdat men maar de personen afbeelde die zogezegd ten gode waren opgedragen; dus achtte Caesar zijn eigen verdiensten reeds zo hoog dat hij als een levende God kon beschouwd worden. Octavius-Augustus echter, de eerste keizer, maakt daarmee reeds een uitzondering en met het in voege komen van het keizerrijk komen dan wel alle levende keizers in afbeelding op de munten voor. Ook geven de Romeinen niet alleen als waarde getallen op hun munten, maar ook muntplaatsen. Dorestad, Trier, Londen en Arras zijn werkzaam voor onze gewesten. Ook zouden er rondtrekkende werkplaatsen in onze gewesten zijn geweest, dit om de troepen van de nodige betalingsmiddelen te kunnen voorzien.

ROMEINSE MUNT V. NERO (+68) de eerste 150 jaar v.h. Keizerrijk.

Nog iets belangrijks bij de Romeinse munten is, dat alle namaak van gouden en zilveren munten een voorrecht was dat de Keizer bezat, terwijl voor de bronzen munten, dit aan de Senaat toebehoorde; daarom steeds op die munten de letters S.C. wat zeggen wil Senatus Consulto (dit althans voor

De naam munt zelf komt naar alle waarschijnlijkheid voort van de Romeinse afleiding moneta, daar in de tempel van Juno de monetae werden geslagen; dus is het niet moeilijk om te komen van moneta over monnaie - money tot munt.

De Romeinse munten zijn praktisch 1000 jaar in de omloop geweest; na de invallen der Hunnen worden in onze gewesten géén munten meer geslagen. Het zal tot even vóór het jaar 800 duren voordat wij weer munten krijgen voor eigen bodem, namelijk onder de Merovingers en de Karolingers. Het is echter armoedig met deze munten gesteld; het zijn niet meer de dikke munten welke wij van de Romeinen gewoon waren, het zijn betrekkelijk dunne zilveren plaatjes, met een paar tekens en een kruis, meestal met enkele bolletjes, die als munt moeten fungeren. Hun hoogste gewicht is een gram en dit komt omdat de muntmakers de techniek zijn kwijt geraakt welke de Romeinen kenden en deze techniek zal slechts een heel langzame ontwikkeling kennen. In de 15e eeuw kan men al wat groter munten aanmaken, wat beter beeld geven, maar het blijft toch nog altijd miserabel.

In 1474 komt voor het eerst in onze streken dan een jaartal op de munt voor, meestal nog in Romeinse daarna in Latijnse cijfers en het is maar wanneer werkelijk de onuitputtelijke bronnen van goud en zilver welke het pas ontdekte Amerika leverde en ook de betere ontginning van de Tiroolse zilvermijnen, tot hun recht komen dat men tot de uitgifte van grotere en dikkere munten komt. Vooral met Filips II komen deze dan voor onze streken in de omloop, als de bekende Ducatons en Patagons.

Waarom nu plots twee namen voor munten? Wel, om even maar stil te staan bij die tijd. Filips heeft moeilijkheden; hij voert oorlog niet alleen om zijn landhonger te stillen, maar ook om de godsdienst; in 1557 voert hij de Ducaton in, zwaar 34,27 gram en in 1567 de Patagon met een gewicht van 29,38 gr. dus een verschil van 5 gram, maar ook van 15 patards. De Hollandse rijksdaalders, zo zwaar van gewicht als de Ducatons, vloeien automatisch naar hier, niet alleen om ze te smelten, maar om hun overgewicht te verkopen en een zelfde munt van lichter gewicht aan dezelfde waarde in de plaats te krijgen. Vandaar dat men reeds in de Hollandse plakaten van 1569 kan lezen:

" 't Is apparent, dat in 3 of 4 maenden naewelijcx enen goeden Rijcxdaelder meer te siende is en de niets overblijvende van gelt dan de brabantische kryxdaelders ".

Ziedaar niet alleen de truk om munten van lichter gewicht aan te maken, met zelfde waarde, maar ook zo de vijand van vele kilo's zilver te beroven en zo zijn gezag te ondermijnen.

Op het einde der 17e eeuw komt de schroefpers of balancier in gebruik en men kan niet alleen betere munten aanmaken, maar men kan ze ook van een rand voorzien, die weer het snoei-

PATAGON VAN FILIPS IV
1630

en en vervalsen tegengaat; het werd eerst toegepast in Engeland, maar een der mooiste spreuken die op die randen voorkomen is een Nederlandse van die tijd, namelijk zegt zij "De zenuw van de staat, snoeien is misdaad" en hoeveel waarheid ligt daar niet in bevat, zowel voor de staat, als voor iedere gebruiker van het geld.

Stilaan meer en meer, zoals in alles, speelt de ontwikkeling van de mechaniek een rol, ook in het aanmaken van munten, tot we in de mooie baroktijd zoveel prachtige uitvoeringen zien, die nu met de moderne middelen niet meer mogelijk lijken, omdat zogezegd "de aanmaakkosten te groot zijn". Eindelijk, met Napoleon I krijgen we het decimale stelsel. Napoleon schreef neer dat alle munten een waarde moesten dragen en van bepaald gewicht en allooï moesten zijn. Jaaraan houden wij ons nog steeds; het werd opnieuw nagezien in de Latijnse Unie van 1865 en nu hangt de waarde van onze munt niet meer af - zoals vroeger - van het metaal zelf en de schommelingen waaraan het onderhevig was, maar van de goudvoorraad die in 's lands brandkast berust en waar de waarde weer is getoetst aan de munteenheid van hij die momenteel de wereld beheerst.

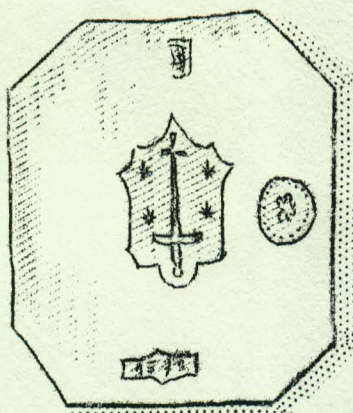
Papieren geld bestond ook al heel vroeg, zelfs de Chinezen hadden er, maar voor ons is het de Schotse geldspekulant John Law (1671-1729) die het ons bezorgde en dit door Lodewijk XIV in zijn staatsbeleid bij te staan. Hij haalt aan waarom papieren munt beter is dan metalen:

- 1) Het is niet aan waardeschommelingen onderhevig.
- 2) Kan niet zo gemakkelijk als edel metaal naar het buitenland afvloeien.
- 3) Is een betere aanpassing aan geldbehoefte.
- 4) Is gemakkelijk verhandelbaar en vervoerbaar.
- 5) Geeft minder gevaar voor vervalsing.

Daarin zit wel wat waarheid, maar in feite berustte het daarop, dat Frankrijk bankroet was en er een middel moest gevonden worden om de staatskas te redden.

Geldvervalsing is er altijd geweest, uit winstbejag, en de straffen erop staande waren vreselijk; levend gekookt worden in de olie was geen zeldzaamheid.

Niet alleen de muntvervalsers maakten er hun beroep van, ook de koningen deden het om uit de nood te raken. Zegde men niet van de Franse koning Philips de Schone dat hij "De Munten-schröder" was? En gaf de Franse zonnekoning, Lodewijk XIV geen waardeloos papier uit, dat als munt moest aanvaard worden? Omdat Frederik de Grote munten van slecht zilver liet vervaardigen klonk spottend het wijsje "Van buiten schoon, van binnen slim; van buiten Frederik, van binnen Ephraïm". Deze laatste was inderdaad de joodse geldfinancier van de Pruisische koning. Hendrik de VIIIste heeft als spotnaam "the Coppernose" omdat de slecht zilveren munten (belloen) die hij liet aanmaken spoedig in het afgebeeld gelaat van de vorst gingen slijten en dus een rode neus vertoonden. Vandaar zijn spotnaam "Hendrik Koperneus".

NOODGELD 1572
VELDDAALDER VAN 30 SOLS

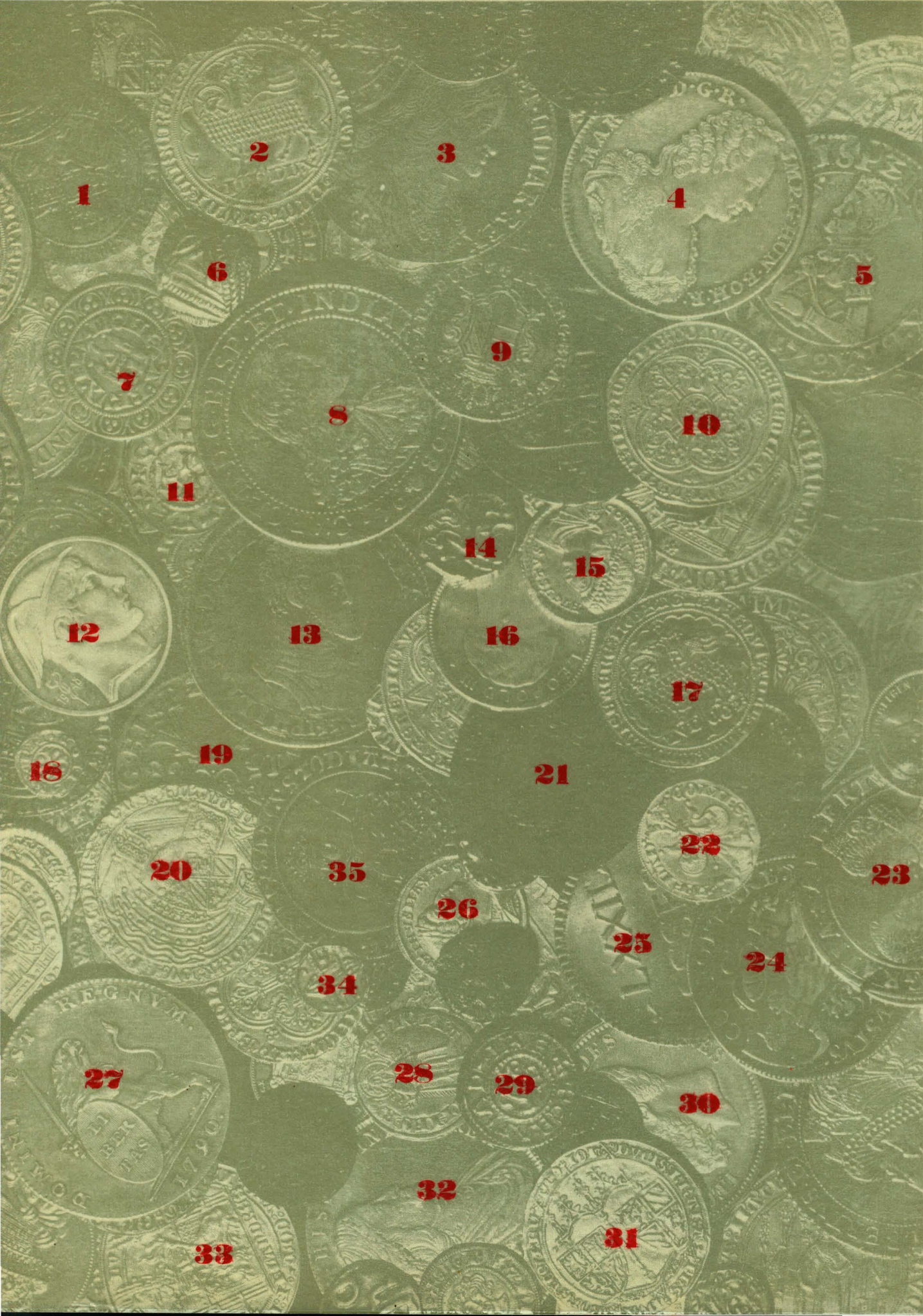
Ook moet er nog één woordje gezegd worden over NOODGELD, dus geld in tijden van nood gemaakt en dat is soms in de zonderlingste vorm en van allerlei soort stoffen, die met muntmetaal storend zijn. Zo zien wij bij het bezet van Leiden in 1574 de omslagen der misboeken stuksnijden, om na instempeling als geld in de omloop te worden gebracht. Bij de bezetting van Landau laat de Franse maarschalk zijn zilveren eetservies stuksnijden, dit om de troepen te betalen. Duitsland vooral is het land van de noodmunten; naast bedrukte houten plaatjes, ook bedrukt katzen, wol, laken, fluweel en jute naast glas, porcelein, sintetische kool, en allerlei onedele metalen, ook leder, die naar gelang de devaluatie verder liep, meer waarde had om op de schoenen zelf te worden genageld, dan als geld te worden uitgegeven. En als munt verschijnt ook plots de SIGARET. Want in 1944-45 rekent men niet meer in marken, wel in sigaretten. Na eeuwen beschaving zien wij weer het primitieve geld als betaalingseenheid verschijnen. Als noodgeld verscheen er natuurlijk ook bankpapier; het speelde een reuzenrol waar ook Izegem kan van meepraten. Maar daarover een andere keer.

Hier volgen nog een paar mooie gezegden betreffende het geld: Aristoteles zegde "Geld hebbende heeft men iedere zaak die men hebben wil"; zijn landgenoot Plato sprak "Geld moet een dienende rol spelen, geen leidende". Bekend is de Romeinse keizer Vespasianus waarvan volgende spreuk in omloop is: "Geld stinkt niet" en hiermede wil ik besluiten met U nog allen toe te wensen, de zoveel waarheid bevattende spreuk welke sinds eeuwen boven de munt van Utrecht prijkt:

HET GELD HIER UIT METAAL VERKREGEN...

ZIJ U NOOIT TEN VLOEK, MAAR STEEDS TEN ZEGEN.

M. Nuyttens.

Cliché met toelating van het Koninklijk Munt- en Penningkabinet en van Juffrouw J. Lallemand, schrijfster van « Twintig eeuwen Belgische munt ».

De munten zijn 1/5 groter afgebeeld dan in werkelijkheid.

BESCHRIJVING BIJ DE MUNTPLAAT

<u>NR</u>	<u>REGEERDER</u>	<u>TIJD</u>	<u>MUNTNAAM</u>	<u>METAAL</u>
1	Filips de Schone	1482-1506	Dubbel groot	Zilver
2	Lodewijk van Male	1346-1384	Paaslam	Goud
3	Karel II	1665-1700	Ducaton	Zilver
4	Maria-Theresia	1740-1780	Ducaton	Zilver
5	Opstand der Staten v. Vlaanderen tegen Filips II	1578-1579	Staten-daalder	Zilver
6	Trevieren	Iste eeuw vóór Christ.	Stater	Goud
7	Jan II v. Brabant	1294-1312	Groot	Zilver
8	Karel II	1665-1700	Ducaton	Zilver
9	Maria-Theresia	1740-1780	Dub.Souverein	Goud
10	Filips de Goede	1419-1467	Gouden Leeuw	Goud
11	Karel de Grote	768-814	Denarius	Zilver
12	België	1948	50 frank	Zilver
13	Filips II	1555-1598	Ducaton met titel v. Engeland	Zilver
14	Trevieren	Iste eeuw vóór Christ.	Stater	Goud
15	Constans I	333-350	Solidus	Goud
16	België	1935	20 frank	Zilver
17	Lodewijk van Male	1346-1384	Paaslam	Goud
18	Filips v.d. Elzas	1168-1191	Denarius	Zilver
19	Filips II	1555-1598	Bourgondische Kruisdaalder	Zilver
20	Filips de Stoute	1384-1404	Gouden Nobel	Goud
21	Bezetting van Antwerpen - Napoleon I	1814	10 Centiem	Brons
22	Lodewijk van Crecy	1322-1346	Florijn	Goud
23	Albrecht & Elisabeth	1598-1621	Ducaton	Zilver
24	Opstand der Staten v. Vlaanderen tegen Filips II	1584	Robustus-daalder	Zilver
25	Franz II - Bezetting d. stad Luxemburg	1795	Noodtaler t. waar- de v. 72 Assen	Zilver
26	Constantinus Magnus	306-337	Solidus	Goud
27	Verenigde Belgische Staten	1790	Zilveren Leeuw	Zilver
28	Lodewijk van Crecy	1322-1346	Florijn of Andreasgulden	Goud
29	Karel de Kale	869-877	Denarius	Zilver
30	België - Leopold II	1865-1909	5 frank	Zilver
31	Filips de Stoute en Johanna	1384-1389	Dubbel Gouden Schild	Goud
32	Karel II	1665-1700	Ducaton	Zilver
33	Lodewijk van Male	1346-1384	Gouden Leeuw	Goud
34	Brabant - Stad Brussel	XIIIe eeuw	Denarius	Zilver
35	Maximiliaan I - voogd v. Filips de Schone	1482-1494	Reaal	Zilver

FIGUREN VAN BEGONE

DE DICHTER.

Eduard Dierick maakte deel uit van veel kulturele maatschappijen. Hij was lid van de muziekkfanfare, luitenant van het Vrijwillig Pompierkorps der stad Izegem, dat hij op 15.II. 1830 had helpen oprichten, deken van de verenigde schoenmakersbazen, bestuurslid van de mutualiteit " De Broederliefde ", voorzitter van het letterkundig gezelschap " Voor Tael Vereenigd ". Deze post heeft hij eervol vervuld van af de stichting in 1861 tot aan zijn overlijden.

Op de lange ledenlijst van dat gezelschap komen de namen voor van de voornaamste ingezetenen van stad, waarvan we de volgende nog gekend hebben of hebben horen vernoemen: Neirynek Emiel, dichter en textielfabrikant.

Gheysens Francois en Emiel, borstelfabrikanten.

Werbrouck Alois, stadsbediende.

Demeester Jules, borstelfabrikant. Hij schreef het toneelstuk " Het Meilief " waarvoor Peter Benoit de muziek componeerde.

D^rHaene-Herteleer, wijnhandelaar.

E. Dekeyser.

Devylder Florentijn.

Tyvaert Bruno, blauwverver.

Veranneman Adolf, sieraadschilder en leeraar aan de academie.

Eduard Dierick was een geboren dichter. Alhoewel hij geen hoge studies had gedaan, mogen zijn dichten toch gelezen worden. Na de dood van Joanna Herman, zijn eerste vrouw, schreef hij zijn ontroostbaar verdriet neer in een reeks verzen, waarvan we er hier enkele laten volgen:

De werken Gods zijn groot, niemand kan ze doorgronden
Zijn voorbeschikten wil, het lot van allen mensch
Die brengt het voor den dag, ja, met of tegen wensch.

Hij schreef een boekje getiteld " Mijn Erfdeel ". Het is het verhaal van een oude vader die zijn einde voelt naderen en zijn oudste zoontje bij zich roept om het door tal van wijze raadgevingen de weg te tonen om eerlijk door de wereld te gaan. Een boekje dat op heden nog met veel vrucht zou kunnen gelezen worden, door de opkomende jeugd.

Eduard heeft zijn werkje voorgedragen in het letterkundig gezelschap met de volgende inleiding:

Waarde Medeleden,

Ik koom een stukje op te dragen,
Mocht dit gewrocht u wel behagen
En 't nut ervan den iever voën
Om goede vruchten op te doen.
't Is niet geschikt voor hooge standen
Maar voor de jeugd met werkend' handen

Tot leiddraad op de levensbaan,
 Om tijd en zaken gaê te slaan,
 Toch kan ik hier en daar wel missen,
 Alwie iets doet kan zich vergissen;
 Ik vraag verbet'ring inderdaad
 Voor 't geen het stuk te wensen laat.

Die edele figuur heeft, uitgeput van krachten, voor goed
 het hoofd neergelegd op 3.2.1875.

ZIJN UITVAART.

In " De Burgersvriend ", weekblad voor het arrondissement
 Iseghem, 7 Februari 1875 - vijfde jaargang, N° 6 lezen we:

Sterfgeval

Bergisteren had alhier de ter aardebestelling plaats der
 stoffelijke overblijfsels van de heer Eduard Dierick, voor-
 zitter van het letterkundig gezelschap. De algemeen betreur-
 de afgestorvene en voorbeeldige burger werd van zijn woonst
 naar de kerk gedragen door de leden van " Voor Taal Veree-
 nigd ", terwijl de hoeken van het baarkleed gehouden werden
 door het bestuur van genoemde gezelschap. De bedroefde fami-
 lie en een groote menigte vrienden en kennissen volgden,
 immers de brave man had geen vijanden. Voor de geopende
 grafstede sprak de heer Richard Devos, in naam van het let-
 terkundig gezelschap, de lijkrede uit, welke wij hier laten
 volgen. Daarna sprak de heer August Deryckere eenige woor-
 den in naam van de maatschappij der grondeigenaars, waarna
 elkeen diep bewogen, van den te vroeg afgestorven vriend af-
 scheid nam.

Mijne heren,

Voor het geheiligd dodenveld te verlaten, waar wij, uit
 plicht en vriendschap, de stoffelijke overblijfselen van
 onzen welbeminden voorzitter hebben vergezeld, moet ik in
 naam van het Vlaamsche gezelschap, " Voor Taal Vereenigd ",
 een laatsten afscheidsgroet toebrengen aan den braven man,
 de deftige burger, de voorbeeldige kristen, rond wiens graf
 wij hier vergaderd staan.

Laat mij toe een oogslag op zijn wel vervuld leven te wer-
 pen. Eduard Dierick werd geboren te Iseghem in het jaar 1800.
 Op 17 jarigen ouderdom verloor hij zijn vader en bleef de
 oudste van 5 onmondige broeders en zusters. De overgebleve-
 nen van dien tijd weten alleen welk een werkzaamheid en welk
 een zwoegen hij aan den dag legde, om voor zijn moeder-wedu-
 we den overleden echtgenoot, voor de broers en zuster den te
 vroeg verloren vader te kunnen vervangen; hoe hij jaren en
 jaren afstand deed van zijn persoonlijke neigingen om zich
 te slachtofferen voor zijn huisgezin. Wij weten, hij heeft
 het ons meermalen verteld, hoe hij te kampen had tegen de

miskennen en het mistrouwen voortkomstig uit zijn bittere jonkheid; doch zijn standvastig en moedig streven deed hem gelukken en bracht hem tot eenen verdienden welstand - een bemoedigend voorbeeld voor zijn jonge zonen.

't Is in deze jaren dat hij zich volmaakte in zijn vak. Hij bracht een nieuw stelsel van werk in, dat hem in 1830 bij koning Willem, een brevet van uitvinding deed verdienen. Later behaalde hij zegepralen bij de tentoonstelling van 1835 en bij de wereldtentoonstelling van Parijs in 1867. 't Was nog Ed. Dierick die door zijn aanhoudende studien, tot verbetering der oude werkwijze, de reeks van werklieden vormde die de oorsprong waren van de thans bloeiende toestand der schoen- en laarzenmakerij.

Bijna veertig jaar geleden beproefde Dierick onder zijn ambachtsgezellen eene spaarkas, eene soort van ziekebeurs in te richten; ofschoon deze proef, zo loffelijk in haar doelwit, niet mocht gelukken, toch, voor dien tijd, was het een edele gedachte van voorzienigheid en vooruitgang, die zijn goed en klaarziend oordeel bewijst. Deze voorzienigheid bleef hem bij gedurende zijn gansch leven, en 't is daarom ook dat hij in latere tijden een der eerste eereleden van de Broederliefde werd, en tot zijn overlijden, uit warme samenueiging, elke harer vergaderingen bijwoonde.

Buiten zijn ambachtsbezigheden zien we hem deel maken van de toonkundige maatschappij, waarvan hij lange jaren, een der ieverste medewerkers was. Tot zijn laatste dagen sprak hij over de beoefening dezer kunst met eenen gegronden eerbied, haar aanzieude als een middel van beschaving en degelijk verzet.

Gedurende verschillende jaren was hij luitenant der pompiers, en als dusdanig heeft hij aan het korps en aan de stad grote diensten bewezen.

Eduard Dierick was een overtuigde Vlaming en hij bezat een ronde vlaamsche inborst: verdraagzaam voor iedereen, juichte hij toe aan het goede, gelijk van waar het kwam; vredelievend van aard, was hij bij elkeen welkom.

Als beminnaar zijner moedertaal heeft Edw. Dierick geholpen om eene inrichting te stichten, waarvoor hij den algemeenen dank verdient. Het letterkundig gezelschap " Voor Taal Vereenigd " dat in hem zijnen waarden voorzitter verliest, was zijn lievelingskring: hij was er de vader van.

Sedert 1861 was hij ons voorbeeld door zijne vlijt en werkzaamheid, hij was telkens de eerste om aan de voorschriften van het reglement te volkomen, en steeds prikkelde hij de leden aan tot volherding. Hij heeft machtig veel geholpen tot de oprichting onzer bibliotheek, thans ten dienste gesteld van de Iseghemschen werkman.

Zijn laatste wensch, in de vergadering van januari jl. hernieuwd, was de sinds lang ontworpen geschiedenis van Iseghem sedert het begin dezer eeuw, te zien voltrekken gedurende zijn leven. De aantekeningen welke hij daar omtrent gemaakt had, getuigen eens te meer van zijnen onvermoeibaren iever.

Zonder aanspraak op hooge geleerdheid te maken, bezat hij ontegenzeggelijk veel natuurlijk verstand: getuige zijn gedrukt werkje "Mijn Erfdeel", eene verzameling van vaderlijke vermaningen, die allerstichtendst zijn.

Edw. Dierick is aldus onder alle opzichten een verdienstelijk burger geweest.

Wat hij in den kring zijner familie was, dat kunnen we voelen aan de droefheid, die zijn afsterven veroorzaakt.

Of hij een goede huisvader was, weten wij door de goede orde die bij hem heerschte; dat kunnen wij afmeten bij het beschouwen van zijn brave en veelbelovende kinderen. Moge de achting, die den duurbaaren overledene gedurende zijn leven steeds omringde, en aan zijnen naam bestendig zal bijblijven een troost zijn voor zijne beminde weduwe en zijne jeugdige kinderen.

Edw. Dierick, goede vriend, wij geven u den laatsten afscheidsgroet. Gij leeftet als voorbeeldig en verdienstvol Iseghemsch burger, als werkzaam en vooruitstrevend nijveraar, als vriend van de werkman, als goede Vlaming.

In name bijzonderlijk van ons vlaamsch gezelschap zeggen wij u vaarwel; gij hebt gestreefd, in de maat van uw vermogen, voor de taal en den aard uwer stamgenoten, gij hebt uwe plicht vervuld. 't Is hetgeen ons doet hopen dat u reeds daar omhoog de belooning is geschonken die gij zowel verdient. Uit de hemel waar gij zijt, sla een beschermend oog op alles wat u duurbaar was. Wij vergeten u niet in ons godvruchtig aandenken en uwe gedachtenis blijven wij immer vereeren.

Vriend Edward, vaarwel! Tot wederziens, daar, bij God!
Vaarwel!

Het graf, waarin Eduard Dierick begraven is, ligt aan de oostkant juist naast de kapelle van de edele familie Gilles de Pélichy. Op de witte deksteen lezen we:

Zalige gedachtenis
van
Eduard Dierick
alhier geboren 18 Mei 1800
en er overl. 3.2.1875

weduwnaar van

Joanna-Thérésia Herman
echtgenoot van

Justina Vanpachtenbeke
alhier geboren 6.8.1828
en er overl. 4.7.1899

Emma	23.8.1848	28.7.1906
Julius	17.7.1854	30.9.1916
Emilius	16.7.1856	15.7.1930
Maria	7.9.1858	10.11.1929
Florent	10.1.1861	18.5.1937
Amatus	10.3.1863	9.12.1933
Albertus	13.12.1867	6.1.1922
Elisabeth	15.2.1870	6.12.1929

Barmartige Jezus verleen hun
de eeuwige rust

R. I. P.

ZIJN NAKOMELINGEN.

't Past hier, een zinsnede te herhalen uit de lijkrede, uitgesproken door de heer R. Devos. - " Of Edw. Dierick een goede huisvader geweest is, weten wij door de goede orde, die bij hem heerschte, dat kunnen we afmeten bij het beschouwen van zijn brave veelbelovende kinderen ".

En waarlijk, die veelbelovende kinderen zijn, even als hun vader en door de verdere goede zorgen van hun vrome moeder, opgegroeid in eer en deugd.

Emma was prefecte van de congregatie der jonge dochters.

Julius is bediende geweest bij Maurice Holvoet te Brussel.

Emiel heeft de schoenmakerij van zijn vader voortgezet, was prefect van de jongelingencongregatie, deken van St. Crispijngild, voornaamste medestichter van onze Vrije Vakschool, penningmeester van de kerkfabriek van St. Hilonius en bestuurslid van vele instellingen.

Florent ontvanger van de accijnzen, trouwde op 16.6.1894 te Brussel met Juffr. Marie-Henriette Beek, geboren te Brussel op 27.2.1872.

Madame Florent Dierick, schoondochter van Eduard Dierick, is nog in volle gezondheid. En 't is van haar dat we een hele bundel dokumenten hebben ontvangen over haar schoonvader, waarvoor onzen besten dank.

Amatus, dichter van " Tillô's lied ", leraar aan 't klein Seminarie te Roeselare, directeur van het pensionaat te Heule, pastoor te Moorslede en als pastoor van

Harelbeke overleden.

Albertus, priester gewijd in 1893, leraar in 't kollege te Tielt en te Menen en als diocisane schoolopziener overleden te Brugge.

Elisabeth bleef ongehuwd en was haar moeder behulpzaam.

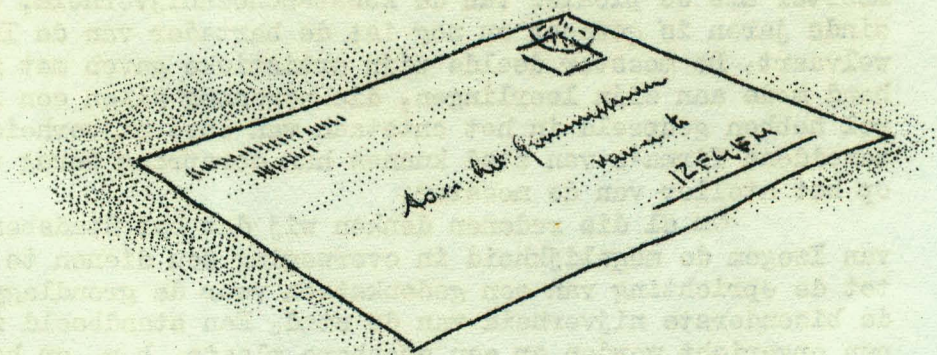
Maria trad in 't klooster der arme Klaren te Nieuwpoort op 22.9.1885 en werd er op 8.10.1891 aangesteld als abdis.

EEN SUGGESTIE.

Eduard Dierick was een man met veel uitzonderlijke gaven en deugden, die hij ten dienste gesteld heeft van zijn medeburgers. Hij is de grondlegger geweest van onze plaatselijke schoennijverheid, die op heden aan meer dan 5.000 personen een goede broodwinning verschafft.

Hij verdient gestandbeeld te worden. Reeds in 1952 heeft de Oud-leerlingenbond van het schoenbedrijf een suggestie hiernopens aan het Stadsbestuur overgemaakt.

Hier volgt een afschrift van het schrijven, dat hiervoor tot het College van Burgemeester en Schepenen gericht werd.

OUD-LEERLINGENBOND

SCHOENBEDRIJF

Gentstraat, 64

IZEGEM

Den 17 Maart 1952.

Aan de Heren Burgemeester en Schepenen
der stad Izegem.

Mijnheren,

De Oud-leerlingenbond is zo vrij aan de Heren Burgemeester en Schepenen der stad volgende suggestie voor te leggen.

In 1950 was het 75 jaar geleden dat de grootmeester van de luxeschoennijverheid in Izegem, Eduard Dierick (1800-1875) van het Izegemse toneel verdween, nadat hij de grondslagen van de huidige Izegemse schoennijverheid had gelegd.

Zijn naam en verdienste op het gebied van de schoentechniek zijn enig en mogen niet aan de vergetelheid worden prijsgegeven. De oud-leerlingenbond heeft er voor gezorgd, door voordrachten en artikelen in zijn maandblad, de verdiensten van de grote meester bij de huidige generatie levendig te houden. Deze actie vond instemming in de bijzonderste kringen in Izegem en de artikelen werden door verschillende bladen overgenomen. Zo is de naam Eduard Dierick een symbool geworden in het ontstaan van onze schoennijverheid en verscheidene vooraanstaande personen uit de stad hebben zich met de werking van de Oud-leerlingenbond akkoord verklaard en erkennen de meester als de pionier van de kunst-schoennijverheid, die sinds jaren is geweest en nog is; de hartader van de Izegemse welvaart. De meester deelde zijn artistieke gaven met milde hand mede aan zijn leerlingen, die nagenoeg allen een grote rol hebben gespeeld in het ontstaan van onze nijverheid; verscheidene firma's van stad kunnen hun oorsprong terug vinden op het atelier van de meester.

Om al die redenen denken wij dat het Stadsbestuur van Izegem de mogelijkheid in overweging zou dienen te nemen tot de oprichting van een gedenksteen voor de grondlegger van de bijzonderste nijverheid van de stad. Een standbeeld zou kunnen opgericht worden op een openbare plaats, b.v. op het Volksplein (Stadium) zodat bij feesten en optochten deze steen het center en einddoel van de vieringen in verband met arbeid, nijverheid, kunst en syndicale werking, zou zijn. Het steen zou een enige aanleiding zijn om de grootmeester als grondlegger te eren en als voorbeeld te stellen voor de komende generaties.

Misschien ware het wenselijk een commissie samen te stellen waarin de bevolkingsgroepen vertegenwoordigd zijn, en die als taak zou hebben het voorstel in te studeren en een oplossing, Izegem waardig, te vinden.

We durven hopen, Geachte Heren, dat U dit voorstel op de eerstkomende gemeenteraadszitting zal willen voorleggen, en om de taak te vereenvoudigen wordt aan alle Heren Raadsleden een cop~~ie~~ gestuurd van dit schrijven.

Zeer hoogachtend

Namens de Jud-leerlingenbond.

Dit verzoek is tot op heden zonder resultaat gebleven.
Aan " Ten Mandere " hiervoor in de bres te springen.

Alfons De Jan.

WILLEM KONING
KONING
KONING

SCHOENTECHNIEK

We bezitten nog Eduard Dierick's trouwschoenen. Ze zijn gesneden uit verlakt kalfsvel en het model is ontleend aan twee gekende standaardtypes.

Het hielstuk, naar het Molière-type, is zonder achternaad. Het ligt boven het voorblad en is afgebiesd met wit leder. Als we nu spreken over afbiezen, dan denken we aan een gedubbeld passepoillintje, dat we bij middel van colle, aan het bovenleer vast lijmen.

Maar in 1847 - het jaar dat Eduard Dierick trouwde met Joanna Herman, te Dadizele - bestond er nog geen colle en we hebben ons afgevraagd: Hoe heeft Dierick het moeten aan boord leggen om zijn trouwschoenen zo schoon te kunnen afbiezen. Om dat te achterhalen hebben we de "loupe" gebruikt, en gezien dat hij daartoe een eigenaardige methode gevolgd heeft, die we gaarne beschrijven.

De leren hielvoering, van zijn schoenen, heeft hij gesneden naar hetzelfde patroon van het hielstuk. Het wit leren passepoillintje heeft hij aan de boorden van die hielvoering vastgenaaid, met de overnaaisteek en het daarna overgekeerd. In andere woorden, hij heeft de hielvoering afgeboord. En na het aaneen naaien van het overleer aan de hielvoering, stak het afboordlintje boven uit in de vorm van een smal wit biesje en zag het er uit alsof dat werk zou uitgevoerd geweest zijn naar onze hedendaagse werkwijze. Had hij het lintje aan het overleer genaaid, dan zouden de aannaaijsteken aan de buitenkant van de schoen zichtbaar geweest zijn, iets wat nu niet het geval is.

Het voorste deel van de schoen heeft het model van een Duc de Guise-type. Over de wreef zien we een doorzichtig zwart kantwerk met er onder een wit leren tong. Aan de voet maakt die combinatie een schoon effect.

Het ander deel van de voorvoet is ook in lakleder en ieder zijkant van het voorblad eindigt op een smal bandje en beide bandjes komen samen boven de voet. De zilver gesp die erop gestaan heeft is spijtig genoeg verdwenen.

Al het stikwerk is uitgevoerd met naald en draad en moet niet onderdoen voor het stikwerk met de machine.

Het is nu reeds dertien jaar geleden dat Eduard Dierick het genageld werk heeft uitgevonden en de zolen van zijn trouwschoenen zijn nog genageld met nageltjes die met de hand gemaakt werden. Dat laat ons vermoeden dat er toen nog geen koperen nageltjes waren in de handel en talonpointen evenmin.

Immers de lederen hakken van die trouwschoenen zijn nog aan de schoenen genaaid. Die hakken zijn nu reeds meer dan honderd jaar oud en er is nog geen enkel barstje, tussen de onderstukken ervan, te zien.

Ziehier hoe Eduard Dierick het maken van leren hakken beschrijft:

"Voor het maken van leren talons is er veel attentie nodig. In het achterwerk is het heuverleer samen met de contrefoor aan de binnenzool genaaid, zoals we dat doen als we randen aannaaien.

De zool moet van achter met 4 of 5 houten nagels vastgelegd worden. Ze moet een alven centimeter breder zijn als de steken. De boord van de zool den helft afsnijden (dunner maken) opdat ze rand formeert die later, met weinig kloppen, langst het heuverleer zal moeten aansluiten. De zool waar de houten nagels geslaan zijn, plat snijden en raspen. Dan het eerste onderstuk opleggen. Wederom vastleggen met houten nagels en wederom effenen en platsnijden. Tussen elk stuk wat plaksel-meelpap aandoen. Van al de stukken moet men den nerf en het vleesch afsnijden en wel toekloppen. Vooraleer ze (de onderstukken) genaaid worden moeten ze op fatsoen gesneden worden. Daarna de gaten geslagen met de (pinne)broes, op dezelfde afstand van de binnennaadsteken. Dan wordt de talon aan de binnennaadsteken genaaid. Als hij (de talon) genaaid is moet de rand (de brede uitstaande boord van de zool) tegen het heuverleer geklopt worden. De talon wat effen snijden en met de pint van den hamer, de zijkanten van de hak hard toekloppen. Voorzeker zal het een talon zijn, die er zal uitzien als of hij van één stuk gemaakt is."

De beschrijving van de verdere afwerking van de schoen, komt overeen met onze hedendaagse werkwijze.

Begin 1900 gaf Emiel Dierick, de zoon van Eduard, een cursus in patroonmaken, in een lokaal van de jongelingencongregatie. Om onze leerzucht op te wekken heeft hij ons eens een collectie schoenen getoond, die destijds door zijn vader eigenhandig gemaakt werden. Tussen deze verzameling bevonden zich de trouwschoenen van Joanna Herman, de eerste vrouw van Eduard. Het waren omgekeerd-genaaide décolletéschoentjes in witte natuurzijde, en versierd met een witte strik en houten hakken, naar het bobijnmodel. We stelden veel belang in deze schoentjes om reden dat we toen soortgelijke schoentjes maakten voor Paul Decoene.

In die schoentjes zat er geen enkel nageltje, ook niet een in de hakken. Het talonovertreksel was aan het achterwerk

van de schoen genaaid en als er de hak ingeschoven was zat hij reeds zo vast, dat het niet nodig was hem langs de binnen-zool verder vast te zetten met nagels. Ten andere, waar zou men toen talonnagels gevonden hebben.

En de zool, hoe was deze aan de voorkant van de hak vastgemaakt, zult ge misschien vragen. Heel eenvoudig, de zool en de deklap waren ook aan het talonvertreksel genaaid en dan nog met witte zijde.

Begin 1900 was het te Izegem nog de gewoonte de talonnenveloppen te naaien aan het achterwerk van de schoen, maar toen kende men reeds speldnageltjes waarmede men de zool aan de voorkant van de hak kon vastnagelen en koperen vijzen voor het vast zetten van de achterlap.

Denk nu niet dat het stiksel op de talonnenveloppe, langs de zool en achterlap hierdoor werd afgeschaft. Als verbinding ja, maar als siersel is het nog lange tijd in voege gebleven. Toen het aannaaien van de talonnenveloppen was achterwege gebleven, hebben we de enveloppen bestikt, op de machine, met dikke witte zijdendraad en nadien over de hak gespannen. Op deze manier hebben we het kunstig stikwerk van Eduard Dierick op een gemakkelijke manier nagemaakt.

De witte zijde van Joanna Herman's trouwschoentjes is, in die lange tijd heel uiteen gevallen en de schoentjes zijn tijdens de eerste oorlog verloren geraakt.

TENTOONSTELLING 1835

In september 1830 brak een omwenteling los en België scheurde toen af van Holland. Zodra de rust in ons land hersteld was, beijverde zich de nieuwe regering om de vooruitgang van handel en nijverheid en ontwierp daartoe, in 1835 een openbare tentoonstelling te Brussel.

In de zes grote zalen van het nijverheidspaleis aldaar, werd een expositie geopend, en dit op 17 september 1835 te 10.30 uur in aanwezigheid van de Minister van Binnenlandse Zaken. De cataloge bevatte 550 exposanten en Eduard Dierick stond ingeschreven onder nr. 140 als volgt:

M. EDUARD DIERICK A ISEGHEM

- A. Une paire de Bottes imperméables dont les semelles sont sans coutures
- B. C. Deux paires de bottes imperméables

De laarzen onder B en C zijn gesneden uit plantaardig geloooid kalfsleder dat, volgens de mode van die tijd, verwerkt is met de vleeszijde naar buiten gekeerd. Beide laarzen zijn samen gesteld uit een vóór- en een achterstuk. En om die stukken hun vorm te geven, moet het leder in vochtige toestand, gespannen en uitgerokken worden over een houten voet- en beenleest, die we zetsblok noemen. Na drogen worden vóór- en achterstuk op model gesneden en samengenaaid. Daarom leggen we de stukken niet het ene op het andere, maar nevens elkaar en ze worden samengevoegd met een spannaad.

We geloven dat onze jonge schoenmakers niets afweten van spannaaden. Welnu, bij zulke naden gaan de draden niet verticaal door het leder, maar wel horizontaal. Voor een gemakkelijke uitvoering leggen we de twee stukken leer, met hun zijkant sluitend tegen elkaar, dit op een plankje en zetten ze vast. Voor zwaar leder gebruiken we een pikdraad en een els waarmee we de gaatjes steken. Maar de els mag nooit dieper gaan dan halverwege de lederdikte, en om schoon werk te maken moeten we er voor zorgen dat het ingaan van de els in het eerste en het uitkomen in het tweede stuk, op gelijke afstand is van de samenvoeging. De spannaadsteek is te vergelijken met de binnennaadsteek van op rand genaaide schoenen.

Het is niet zeer moeilijk een spannaad te maken in zwaar leder. Maar het leder dat Dierick gebruikt heeft is maar zeven tiende millimeter dik en zulk dun leder samenvoegen met een spannaad is een hele kunsttoer. Hier komt noch els noch pikdraad te pas. Niets anders dan fijne naalden en gewoon naaigaren en er zal ook wel een goede bril nodig geweest zijn om dat uiterst fijn werk te kunnen uitvoeren.

De laarzen zijn op rand genaaid en er liggen tien blote steken per centimeter op een rand van twee mm. breedte. Nergens hebben we zulk fijn steekwerk ontmoet. Op het kaartje dat op de tentoonstelling bij de laarzen gelegen heeft, lezen we het volgende:

Leers in kalfvel
Op te merken:
Het fijn steekwerk op de zool
Talon Botier
Gewicht 220 grammen

Het paar laarzen vernoemd onder de letter C zijn ook in kalfsleder van hetzelfde model en even kunstig afgemaakt maar ze zijn iets dikker van boven- en onderwerk. 27

Het paar laarzen vermeld onder de letter A waren het pronkstuk van de tentoonstelling en lokten de aandacht van al de bezoekers. Ook zijne Majesteit Leopold I vergezeld van de Koningin heeft tijdens zijn bezoek, in de namiddag van 27 september, met veel belangstelling de kunstwerken van Eduard Dierick bewonderd en hem gefeliciteerd.

Eduard Dierick heeft in die laarzen niet enkel zijn vakmanskunst bewezen, hij heeft er eveneens, in zinnebeeldige voorstellingen, zijn dichterlijke ziel laten over zweven.

1° Zijn vaderlandse gevoelens heeft hij uitgedrukt door het aanbrengen van de nationale kleuren, aan de bovenboorden van de laarzen. De rode kleur komt te voorschijn van de overgekeerde rode marokijnleren voering. Een bandje goudbrokaat stelt de gele kleur voor en het overleer de zwarte.

2° Het stiksel dat de trekkers vastzet heeft de vorm van een anker, het zinnebeeld van de hoop. Mocht België voortaan ongerept zijn onafhankelijkheid voor altijd blijven bewaren en de tentoonsteller verder gelukken in zijn vakkundige onderneming.

3° Op de contre-fort zien we, gestikt met witte zijde, een renomée met in de linkerhand het wapen van Izegem. En met de rechterhand brengt hij een trompet aan de mond, om de opkomende Izegemse luxeschoennijverheid, over alle daken uit te bazuinen.

4° Als tegenhanger, figureert op de rechterlaars, Mercurius, de God van handel en verkeer, in vliegende houding, ook met het wapen van Izegem in de hand en daarboven het brevet van de exposant.

5° Op de plank van de rechterzool is tussen twee eiken takken (symbool van de macht) een cadran aangebracht, waarop het uur aangewezen staat van het begin van het verzet der septemberdagen, te Brussel in 1830, en erboven de onversaagde Belgische leeuw.

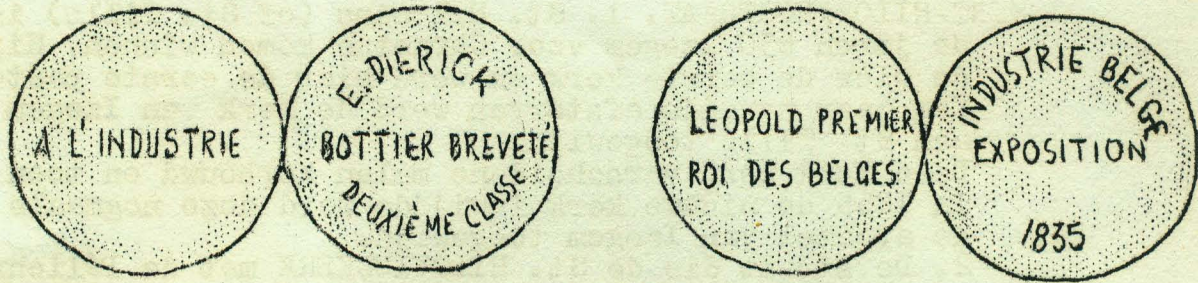
6° Als tegenhanger zien we op de linkerzool ook een cadran, maar nu tussen lauwertakken het uur aangewezen van het vertrek der Hollanders uit Brussel en erboven de triomferende Belgische leeuw.

7° Op de talon staat er: Leve Leopold.

8° De gouden pareltjes, tussen de zool en het overleer, is een versiersel dat er heel lief uitziet.

Die laarzen zijn zorgvuldig bewaard in een schrijn dat berust in de schepenzaal van het Izegemse stadhuis. Nevens de laarzen zien we twee gouden gedenkpenningen.

Op de voorzijde van de eerste lezen we:

Alles wat op de zolen en hakken staat afgebeeld, is uitgevoerd met zeer fijne koperen nageltjes en de beste tekenaar zou zijn best moeten doen om al die lijntjes en figuren na te tekenen.

De sierstiksels op de hiel van de laarzen verdienen vooral onze aandacht. Iedere steek is maar een halve millimeter lang. En die kleine mereltjes die voorkomen in het wapen van Izegem, staan schoner afgebeeld dan we ze met de pen zouden kunnen tekenen. En zeggen dat er toen nog geen stikmachines bestonden en Eduard Dierick voor dat werk niets anders heeft kunnen gebruiken dan een naald en een draad. De kunst van zijn stikwerk gaat alle gedachten te boven.

Laarzen en meesterstukken van Eduard Dierick, ge zijt nu meer dan 125 jaar oud. Velen onder U hebben meer dan een eeuw, eenzaam en verlaten, gerust op een stofferige zolderkamer. Uw jeugdige frisheid en glans hebt ge ondertussen verloren. Uw leder is stram en broos geworden en nog zijt ge bewonderenswaardig om de vorm van uw wezen, dat uw meester op zo kunstige manier heeft weten samen te stellen. En nochtans, ge zijt geboren in een tijd dat hij niet heeft kunnen putten in vakliteratuur en ook niet kon geïnspireerd worden door die vele albums en schoenmodellen die ons heden worden aangeboden. Uw meester heeft dat alles niet gekend. Hij heeft U gevormd, zonder gebruik te kunnen maken van machine's. Hij was ook arm aan materiaal en hulpstoffen.

Het toeval heeft gewild, dat we U ontdekt hebben op uw zolderkamertje. We zullen U als een kostbare relik zorgvuldig bewaren. Thans staat ge weer in de belangstelling, niet enkel van onze schoenmakers, maar van geheel de Izegemse bevolking.

A. De Jan

HEDENDAAGSE STRAATNAMEN

SINT-HILONIUSSTRAAT. 1. St. Hilonius (of St. Tillo) is rond de jaren 650 Izegem voor Christus komen winnen. Hij bouwde hier de eerste kerk en werd hier de eerste pastoor. Een jaar na zijn afsterven werd de kerk van Izegem reeds aan St. Tillo toegewijd.

Deze kerk werd verscheidene malen herbouwd en toen men in 1855 de nieuwe kerk inwijdde werd deze nogmaals aan de apostel van Izegem toegewijd.

2. De straat die de St. HILONIUSKERK met de Pélichystraat verbond en dus recht over de parochiekerk gelegen was waar de patroonheilige tegen koorts en kinkhoest werd aangeropen kreeg dan ook deze naam. Op dinsdag 10.5.1881 werd de straat getrokken; in 1882 gekalsijd en in 1883 kreeg ze haar naam. Op 8.9.1891 volgde voor 't eerst een begrafenis de weg langs de St. Hiloniusstraat.

3. ST HILONIUSSTRAAT.

SINT-PIETERSTRAAT. 1. Op de hoek van de St. Pieterstraat en de Menenstraat recht over de herberg "DE KNOK" vinden we de oude brouwerij Rosseel die de naam draagt "St. Pieter". Ook was in dezelfde straat de aloude herberg te vinden "DE OUDE ST. PIETER".

Deze herberg was geërigeerd anno 1756 en lag onder de Heerlijkheid Sint Pieters.

2. Deze straat heeft haar naam te danken aan de verdwenen heerlijkheid van "St. Pieters" en de brouwerij en de twee herbergen ("De oude St. Pieter" en "De nieuwe St. Pieter") in de buurt danken tevens om dezelfde reden het bestaan van hun naam.

3. 1653 KERCKESTRAETKEN 1746 KERCKWEGH 1841 ST. PIETERSTRAET 1960 ST.-PIETERSTRAAT.

SINT-RAFAELSTRAAT. 1. Aan de nieuwe wijkschool van Ave Maria op de Kasteelwijk, die in 1954-55 in gebruik werd genomen, werd de naam geschonken van de weled. heer baron RAFAEL Gilles de Pélichy, de milde schenker van deze school.

2. De straat in de onmiddellijke nabijheid ervan werd dan ook met de naam van die school vereeuwigd.

3. 1960 ST RAFAELSTRAAT.

SINT-SEBASTIAANSTRAAT. 1. De Sint Sebastiaansgilde is een van de oudste gilden van stad.

Op 27.6.1893 werd ze PRINSELIJK en op 8.1.1926 werd ze KONINKLIJK.

2. Als blijvende hulde aan die handbooggilde.

3. Sedert 1960 SINT-SEBASTIAANSTRAAT.

SIABBAERDSTRAAT. 1. Volgens E.H. L. Slosse was in 1653 de SIABBAERT een herberg gelegen noord van de LICTAP, ongeveer op de noord-westhoek van de huidige Slabbaerdstraat en de Oude Ieperstraat.

2. Straat die leidde naar de herberg met die naam.
3. 1746 SLABBAERT STRAETE 1841 SLABBAERTSTRAET
1960 SLABBAERDSTRAAT.

SLAGMEERSENSTRAAT. 1. In 1746 worden de SLAGMEERSEN aangestipt in de nabijheid van de Ickbeek. Toch werden in de volksmond de meersen langs het Groenstraatje, die naar Ingelmunster toeliepen ook met deze naam benoemd.

2. Wanneer in 1950 een straat door deze meersen werd getrokken die de Kortrijkstraat met de Lendeledestraat verbond, werd deze naam aan deze straat geschonken.
3. 1953 SLAGMEERSENSTRAAT.

SLORE (wijk DE -). 1. Deze wijk ontleent zijn naam aan een " behuude erve wesende een herberghe, genaemt DE SLOORE ". (1746 nr. 1460).

2. Prof. Dr. J. Verschuereen geeft zelfs voor SLOOR de betekenis op van KOOLZAAD. Misschien kan deze benaming best in verband gebracht worden met het landleven op deze wijk.
3. DE SLOORE en DE SLORE.

STATIESTRAAT. 1. Deze straat is een deel van de oude Wulvenstraat en loopt van aan 't huidige station tot aan de Kruiskapel.

Het spoor nr. 66 aan dit station verbonden werd plechtig ingehuldigd op zondag 9 mei 1847. Het eerste station bevond zich tussen het huidige woonhuis van de stationoverste en de ietwat verder liggende W-C's. Het nieuw station, zoals we 't nu kennen werd eerst op 20 september 1931 ingehuldigd.

2. De straat die leidt naar het station (STATIE).
3. 1640 De WULF-STRATE 1653 Het WULVENSTRAETKEN
1746 WULVESTRAETKIN, WULFSTRAETKIN 1841 KASTEEL-
DREEF 1889 KASTANJESTRAAT (Dagb. Lafaut) 1890
KASTANJEDREVE of STATIESTRATE 1960 STATIESTRAAT.

STEENDAM (wijk DE -). 1. Deze benaming komt reeds in 1571 voor om een deel van de Gentstraat aan te duiden. In hetzelfde jaar is er ook sprake van de STEENDAMBRUGGHE, waarmede zonder twijfel, de brug bedoeld wordt die over de Pastoriebeek ligt.

Vroeger waren de wegen naar de buurgemeenten alle aarde-wegen. Een stenen brug werd dan DAM geheten en door de voetgangers ten zeerste geacht.

Er moet hier zeker geen verband gezocht worden tussen die naam en de legende betreffende de steniging van St. Tillo op deze plaats.

2. De plaats waar deze DAM in STEEN lag werd dan met diezelfde naam benoemd.
3. STEENDAM.

STEENPUTJE (wijk HET -). 1. en 2. ??

3. 't STEENPUTJE.

STUIVENBERGSTRAAT. 1. Doet ons terugdenken aan een partij land, genaamd DE STUIVENBERG (I746 Iper I66). Deze grond was echter niet gelegen waar zich thans die straat bevindt, doch wel op de hoek tussen Roeselarestraat en Lindestraat (°PAPHOEK).

2. Straat die leidt naar deze plaats. De westkant van de straat loopt uit in de Roeselarestraat, heel dicht bij de " Stuivenberg ".

3. I84I NEDERWEG; Van de molen De Brabandere naar de Rouselarestraet langs de hoeve Vandeputte.
I960 STUIVENBERGSTRAAT.

TER WALLENSTRAAT. 1. Toen de heer Van Namen in de XIXe eeuw het kasteeltje liet bouwen in de Kortrijkstraat gaf hij het de fantaisistische naam TER WALLEN. Het heeft niets met vroegere stadswallen te maken noch met andere dergelijke geschiedkundige zaken.

2. In I955 werd langs de hof van dit kasteeltje een straat doorgetrokken die de Slagmeersenstraat met de Groenstraat zou verbinden.

Die straat kreeg verdiend deze naam.

3. Steeds TER WALLENSTRAAT.

TRIEHOEK (wijk DE -). 1. en 2. ??

Ligt gedeeltelijk op de zuidkant van onze gemeente en deels op Lendeledede.

3. TRIEHOEK.

VAART -- HANDELSKAAI.

Zuidelijk gedeelte, rechts van de brug.

VAART -- NOORDKAAI.

Noordelijk gedeelte, links van de brug.

VAART -- NOORDKANT.

Noordelijk gedeelte, rechts van de brug.

VAART -- ZUIDKAAI.

Zuidelijk gedeelte, links van de brug.

VAARTSTRAAT. 1. Het kanaal Roeselare-Ooigem werd gegraven in de jaren I860-65.

2. De straat die loopt naar die VAART.

3. Steeds VAARTSTRAAT.

VANDEBOGAERDELAAN. 1. Deze naam werd samen met de Dweersstraat getrokken in I909 en genoemd naar de heer Valère Vandenbogaerde, burgemeester van Izegem van I900 tot I904.

2. Als hulde aan deze grote figuur die in deze korte periode van burgemeester, Izegem een electriciteitscentrale en een nijverheidsschool bezorgde en tevens kwam dat Z.H. Prins Albert van België (in I90I) voor

't eerst Izegem met zijn bezoek kwam vereren.
3. Steeds VANDENBOGAERDELAAN.

VIJFWEGENSTRAAT. 1. Genoemd naar de herberg " DE VIJFWEGEN " die reeds in 1653 vermeld is op de hoek van de Groenstraat en de Kortrijkstraat.

2. Deze herberg zal wel op haar beurt haar naam te danken hebben omdat ze stond op een plaats waar VIJFWEGEN samen kwamen: de Groenstraat, Hondekensmolenstraat, de Vijfwegenstraat en de Kortrijkstraat Iste en 2de deel.

3. 1841 VIJFWEGENSTRAET 1960 VIJFWEGENSTRAAT.

VLASGAARDSTRAAT. 1. Naam door het stadsbestuur gegeven aan een reeks nieuwe straten, toen het 't inzicht had namen te geven van plaatselijke ambachten en nijverheden.

2. Een vlasgaard is een partij land met vlas begroeid.

3. Steeds VLASGAARDSTRAAT.

VLIETMANSTRAAT. 1. en 2. Vroeger heette deze straat " de straete naer de VLIETEPLASCH ". Deze plas was in 1653 een " zompelinge " ten zuiden van de herberg " DE PUIT ". Oude mensen heetten de Vlietplas ook nog den VLYKMAN (1890).

3. 1653 De straete van den VLIETPLASCH 1746 De straete van den VLIETEPLASCH naer de linde (nr.550).

1841 VLIETMANSTRAETJE 1960 VLIETMANSTRAAT.

VREDESTRAAT. 1. en 2. Naam gegeven aan deze straat na W.O.

1.

3. Steeds VREDESTRAAT.

WERKHUIZENSTRAAT. 1. en 2. Verbindingsstraat tussen Dweersstraat en Meiboomstraat.

Daar deze straat bijna niets dan werkhuisen bevat werd ze dan ook zo genoemd.

3. FABRIEKSTRAAT 1960 WERKHUIZENSTRAAT.

WYNGAARDSTRAAT. 1. Vroeger lag er tussen de huidige Kruisstraat en de Wyngaardstraat een stuk land, dat toebehoorde aan de prinse.

Dit stuk heette de WIJNGAERDCOUTER (1746 nr 52). Langs dit stuk land liep een voetweg die algauw de naam van de couter kreeg.

2. De straat die langs de oude " Wijngaerdcouter " loopt, verdient ten volle die naam. De deze kouter zijn naam ontleende aan een bestaande herberg " De Wijngaard " of als de herberg haar naam aan de kouter ontleende is tot heden niet met volle zekerheid uitgemaakt. Het laatste wordt als meest aanvaardbare aangenomen.

3. 1746 WYNGAERTSTRAETE(nr 71 en 51) 1841 WIJNGAERTSTRAET 1960 WIJNGAARDSTRAAT.

WINKELHOEK (wijk DE). 1. en 2. ?

3. Steeds WINKELHOEK.

WINKELHOEKSTRAAT. 1. en 2. ?

3. I653 en I746 DE STRAETE VAN COTTIENS MEULEN NAER DE
CORTRYCKSCHEN HEERWEGH. I84I (9) WINKELHOEKSTRAET-
Het deel van de Katteboomstraat naar de Winkelhoek-
straat heette toen Winkelhoekvoetweg (74).
I960 WINKELHOEKSTRAAT.

WANTJE-PIETERSSTRAAT. 1. en 2. Deze straat werd getrokken
door de gronden van Johannes Vandeputte, zoon van PIE-
TER Vandeputte, in de volksmond genoemd WANTJE PIETERS.
3. I960 WANTJE-PIETERSSTRAAT.

WULVENSTRAAT. 1. en 2. ?

3. I57I WULVENSTRAETKIN I640(I2) DE WULF-STRATE
I746 WULVESTRAETKIN I84I(58) WULVESTRAET
I960 WULVENSTRAAT.

ZALIGMAKERSTRAAT. 1. In een houten muurkapelletje, dat
hangt aan de noordergevel van 't huis van dhr Alberic
Deprez en mevr wed. Arthur Codron, (I960) is een zalig-
maker (zegenende Christus) merkbaar van in de Lende-
ledestraat. De print van de huidige zaligmaker is een
vervangstuk van een veel ouder dat op dezelfde plaats
te vinden en te vereren was, en om reden van slijtage
vervangen is geworden.

2. Straat leidende naar het kapelleken van de ZALIGMA-
KER in de Lendeledestraat.

3. I955 ZALIGMAKERSTRAAT.

ZEVKOTE (wijk 'T -). 1. ?

2. ? -- Mogelijks wordt hiermede een groepje huizen(ZEVE)
bedoeld die daar de oudste wOningen uitmaakten.
In de lijst der straatnamen van I84I komt onder nr.
69 voor: ZEVENKOTEVOETWEG (I26 m. lang). Verbinding
Lendeledestraat - Vlietmanstraat.

3. I84I ZEVENKOTE I960 ZEVKOTE.

ZOTTINNESTRAAT. 1. en 2. ?

3. I746 BINNENWEEGH tusschen beide marten (nr I34)
OMMEWEEGH tusschen beyde marten (nr I33)
I84I ZOTTINNESTRAETJE I960 ZOTTINNESTRAAT.

ZWINGELAARSTRAAT. 1. Met het ontstaan van de " NIEUWE
WERELD " in I930. Doet ons herinneren aan plaatselijke
nijverheden en ambachten.

2. Een zwingelaar is iemand die na het braken van het
vlas, de kleine houtdeeltjes van de vlasstengels ver-
wijdert met een zwingelmachine.

3. Heeft sedert haar ontstaan geen wijzigingen onder-
gaan = ZWINGELAARSTRAAT.

AANVULLINGEN:

1. KOORNMARKT.

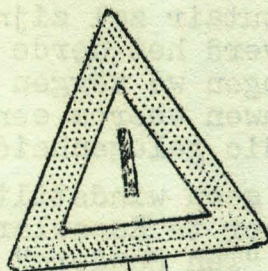
De hallepoort op deze markt was de ingang van het gedeelte van de halle waar men het KOREN kocht en verkocht.

Dat de wagens met koren beladen op de KOORNMARKT bleven staan gedurende de verhandelingen zal wel aanleiding geweest zijn tot het geven van die naam.

2. KORTE STRAAT.

Een hele tijd werd deze straat in die buurt de RODE STRAAT geheten om reden dat deze weg met overblijfselen en afval van bakstenen werd opgevoerd, wat aan deze straat een RODE kleur gaf.

Antoon Vandromme.

ALLE gegevens en aanvulligen betreffende huidige of verdwenen plaatsnamen worden steeds met dank bij de redaktie aanvaard.

KRINGLEVEN

En zo is een eerste werkjaar voorbij!

Ondertussen is onze heemkundige Kring een stuk Izegems leven geworden, iets dat interesse opwekt in Izegem en Omliggende en in de belangstelling blijft. Bewijs? Geen maand ging voorbij of nieuwe leden lieten zich inschrijven. De ledenlijst op de volgende bladzijden toont aan dat het getal 200 reeds overschreden werd en ook dat onze leden in alle lagen der bevolking alsmede in het omliggende te vinden zijn. Vanzelfsprekend is de Kring niet werkloos gebleven na het verschijnen van periodiek nr. 2. Tussen haakjes, het was het bestuur zeer aangenaam verschillende gunstige reacties te vernemen over onze periodiek.

Op 29.12.60, precies op het ogenblik dat beroering en sociale onrust zich ook in onze stad lieten gevoelen, moest onze laatste algemene vergadering doorgaan. Spijt deze tegenvaller waren toch nog een veertigtal belangstellenden opgekomen om een van onze leden aan het woord te horen. Het was de Heer Marcel Nuyttens, gekend numismaat, die handelde over "GELD OF MUNTEN VROEGER EN NU". Het werd een klare voordracht over het ontstaan en de groei van het muntstelsel doorheen de tijd. Deze causerie ging gepaard met een reeks prachtige dia's. Werkelijk de afwezigen hebben ongelijk gehad!

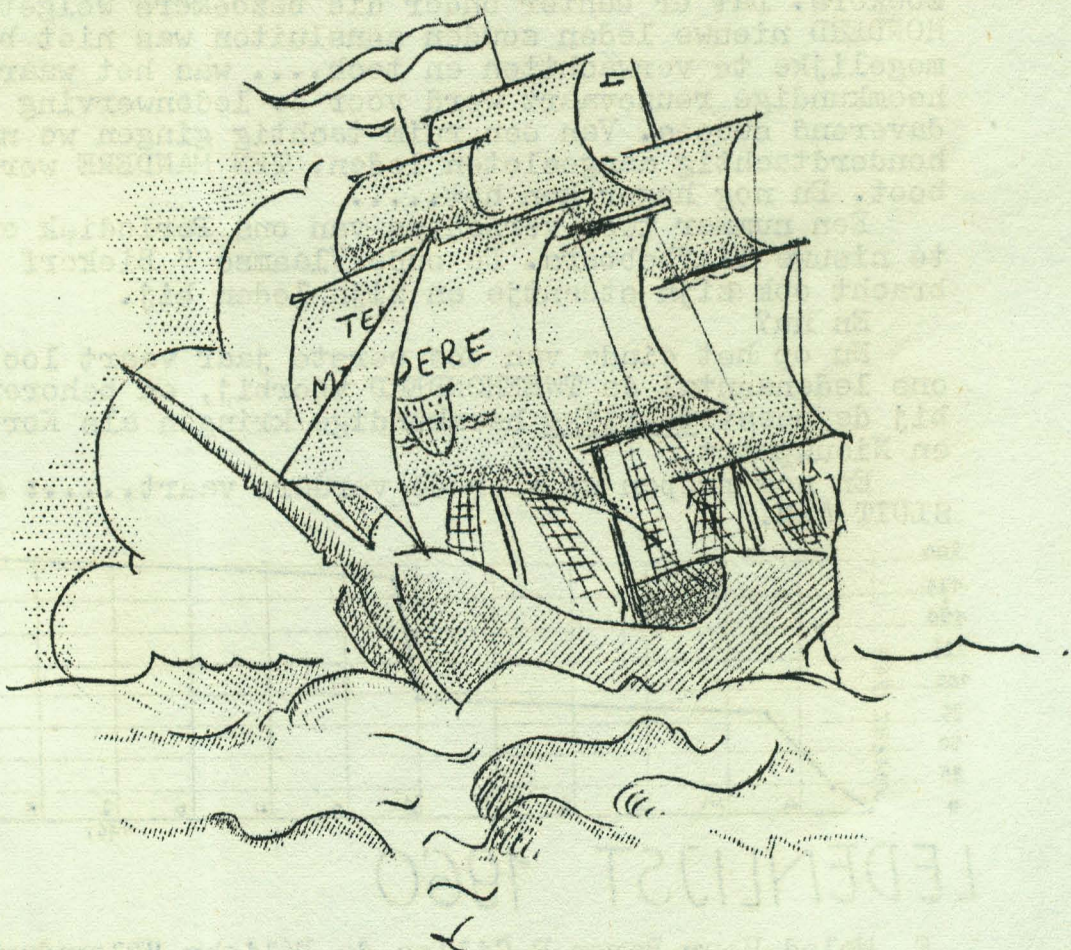
Voordien had de Heer Voorzitter, Inspecteur R. Verholle, nog iets speciaals aangekondigd: een prijs van 1500 frank wordt geschonken aan het lid dat een degelijke studie maakt over onze IZEGEMSE HALLE. Deze prijs werd ons toegestaan door de Heer Notaris Guido Sabbe. Het is klaar dat dit gebaar door bestuur en leden ten zeerste op prijs gesteld werd. Liefhebbers aan het werk, inzendingen zijn steeds welkom bij het bestuur.

Hiermede was feitelijk het stichtingsjaar achter de rug, maar niet alle activiteit. Het bestuur vergaderde reeds om de eerstvolgende vergadering, die statutair zal zijn, in haar grote trekken vast te leggen. Ook werd het derde nummer van de periodiek gepland en nu reeds mogen we zeggen dat de leden die hun lidmaatschap zullen vernieuwen weerom een belangwekkend present zullen ontvangen bij die gelegenheid.

Ook op provinciaal plan was er geen windstilte. Op 18.3.61 ging een provinciale vergadering door te Roeselare. Samen met nog dertien andere kringen was ook "Ten Mandere" daar vertegenwoordigd. Zeer nuttig werk op heemkundig terrein werd daar naar voor gebracht. Wat ons trof was de klare taal die er gesproken werd, de openhartigheid en het samenhorighheidsgevoel van al die afgevaardigden. Ook viel op dat "Ten Mandere" reeds geen onbekende meer was en niemand minder dan de landelijke proost Z.E.H. Lowyck bracht een deugddoende hulde aan onze jonge maar reeds bloeiende kring en riep ook nog eens de herinnering op aan "Izegem in het verleden".

We willen dit laatste Kringleven niet besluiten zonder, al vallen we in herhaling, alle, maar dan ook alle leden van harte te danken om hun steun en lidmaatschap en zijn overtuigd dat wij alle namen zullen terugvinden op de nieuwe ledenlijst van 1961-62.

Leroy Robert.

HOE HET GROEIDE...

Op 28 februari 1960 werd het plan opgevat een heemkundige kring te stichten. Toen waren er slechts 15 personen bijeen. Wanneer op 13 maart "Ten Mandere" als klein bootje te water werd gelaten, telde de bemanning amper een twintigtal leden. Een groot deel waren liefhebbers van heemkunde of plaatselijke geschiedenis, anderen waren bij dit eerste aanspreken voor de zaak gewonnen. Bij de allereerste algemene vergadering was niet alleen de opkomst een succes maar tevens de ledenaanwinst. Een groei van een zestigtal bemanningsleden kwam ons op die "Ten Mandere"-boot vervoegen.

Nu konden we ruime zee kiezen.

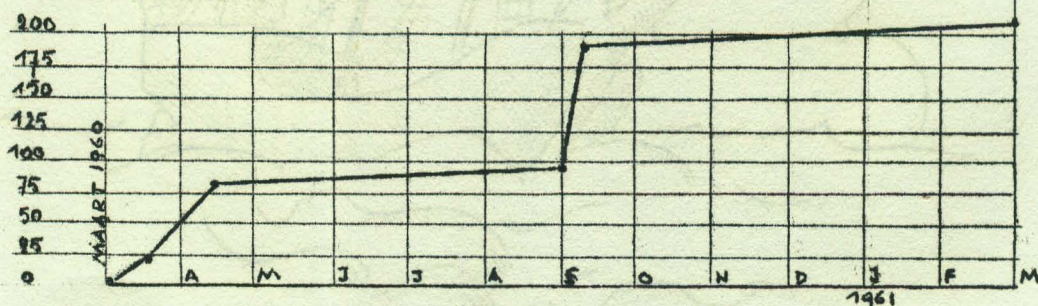
Toen we in september met een kermisstemming onze tentoonstellingsdeuren openden, verwachtten we veel bezoekers. Dat er echter onder die bezoekers welgeteld HONDERD nieuwe leden zouden aansluiten was niet bij het mogelijke te verwachten en toch.... was het waar. Deze heemkundige reuzevaart werd voor de ledenwerving een daverend succes. Van een ruim tachtig gingen we naar honderdtachtig aangesloten leden. TEN MANDERE werd een boot. En nog hoger kon het.....

Een nummer twee verscheen van ons Periodiek en lokte nieuwe liefhebbers. De oude Vlaamse "Biekorf" bracht ook zijn steentje en zijn leden bij.

En nu?

Nu op het einde van ons eerste jaar vaart loopt ons ledenaantal de TWEEHONDERD voorbij, en behoren we bij de meest talrijke heemkundige kringen als Kortrijk en Nieuwpoort.

En nog roepen we voor de verdere vaart.....: Ahoi! SLUIT AAN.

LEDENLIJST 1960

- E Weled. Heer Baron R. Gilles de Pélichy "Blauwhuis" Izegem
- E Z.E.H. Kan. Jos. Sobry, pastoor-deken van St. Tillo Izegem
- E Heer Jules Sintobin, burgemeester, Vandenbogaerdelaan "
- E Heer Emiel Allewaert, ere-burgemeester, Roeselarestr. "

S	Aangenomen school	Bosmolens
S	Aangenomen school	Lendeledestraat
S	Aangen. Meisjesschool	Baronielaan
S	Aangen. Meisjesschool	Roeselareststraat, 390
S	Aangen. Meisjesschool	Gentstraat, 37
W	Allewaert Luc	Marktstraat, 12
W	Azou Bernard	Zwingelaarstraat, 4
S	Baert Adolf	Kortrijkstraat, 134
W	Baes Walter	Menenstraat, 135
S	Adv. Beele Jozef	Vandenbogaerdelaan, 30A
W	Behaeghe Jozef	G. Gezellestraat, 10
W	Behaeghe Gerard	Menenstraat, 141
W	Bekaert Julien	Hennebilkstraat, 30E, Ingelmunster
W	Bekaert Roger	St. Crispijnstraat, 17
S	Billiauw Carlos	P. Benoitstraat, Emelgem
S	Bouquet Jean	P. Benoitstraat, 25, Emelgem
W	Adv. Bourgeois André	Brugstraat, 23
S	Bourgeois Gerard	Roeselareststraat, 127
W	Bourgeois Jozef	Marktstraat, 29
W	Bourgeois Florent	Ketelstraat, 5
S	Bourgeois Léon	Marktstraat, 23
S	Buyck Georges	Izegemstraat, 8, Ingelmunster
S	Callewaert Marcel	Lichterveydestr., 28, Zwevezele
W	Christiaens Daniel	Gentstraat, 2A, Ingelmunster
W	Christiaens Marcel	Eigenhaardstraat, 45
S	Clarysse Marcel	Nieuwstraat, 3
S	Clement Beatrijs	Menenstraat, 151
S	E.H. Colpaert Staf	St. Jozefscollege
S	Coucke Gerard	Hennebilkstraat, 10, Ingelmunster
W	Adv. Crochon Louis	Roeselareststraat, 31
S	Daenens Maurits	Dam, 43, Emelgem
S	Dalle Michel	Roeselareststraat
S	Adv. David Willy	Spinolarei, Brugge
S	Debacker Herman	Zwingelaarstraat, 14
W	Deblauwe Albert	Princessestraat, 142a, Emelgem
S	Deblauwe Cecile	Slagmeersenstraat, 4
S	Deblauwe René	Slagmeersenstraat, 56
W	Debrabandere Laur.	Roeselareststraat, 99
S	Debryne Michiel	Spanjestaat, 14, Rumbeke
S	De Busschere August	St. Hiloniusstraat 6
S	Debusschere Henri	Roeselareststraat, 245
S	Declercq Louis	Vandenbogaerdelaan, 30
S	Declercq Piet	Wantje Pieterstraat, 13
S	Decook Albert	Roeselareststraat, 398
W	Decoopman Albert	Molstraat, 12a
S	E.H. Deforche Maurice	Pastoor Bovekerke
W	Degezelle Lucien	Nieuwstraat, 8
E	E.H. Dejaegher Jor.	Kerkstraat, 7
W	De Jan Alfons	Gentstraat, 66
S	Dejonckheere	Kortrijkstraat, 219
W	E. H. Jozef Geldhof	Gentstraat, 22. / St.-Lodewijkscollege Brugge

W	Dekeerschietter Dés.	Groeningestraat, 20
S	Delaey Georges	Nieuwstraat, 10
S	Delaey Léon	Nieuwstraat, 8
S	Delbaere Jozef	Hoogstraat, 24, Rumbeke
S	Deldycke Robert	Albertlaan
E	Deltour Paul	Ingelmunsterstwg., II7, Emelgem
S	Adv. Delvoye André	Toekomststraat, I, Kortrijk
S	Demeulemeester Karel	Grote Markt, 26
W	Demeurisse André	Ter Wallenstraat, I,
S	E.H. Demey André	Oud- Heverlee
S	Demuyne Christiaan	Boomforeeststraat, 20
S	Demuyne Gustaaf	de Pelichystraat, 49
W	Denolf René	Roeselarestaat, 17
S	Denys Jules	Wantje Pieterstraat, 20
W	Deprez Alberic	Marktstraat, 36
S	Deprez André	Slagmeersenstraat, 47
S	Deprez Georgette	Kokelarestaat, 2D
S	Descheemaecker August	Roeselarestaat, 80
W	Desmet André	Boomforeeststraat, 42
S	Desmet Gerard	Prins Boudewijnstr., 77, Roeselare
W	Devlieghere Pascal	Melkmarktstraat, 5
W	Devolder Gaspar	Em. Neyrinckstraat, 23, Lendelede
W	Devos Roger	Kappellestraat, 6, Emelgem
S	Dewaele Marcel	Izegemstr., III, Ingelmunster
S	Dewitte Eric	Molenhoekstraat, 39
S	Duyck Gerard	Bellevuestraat, 2
S	Duyck Jozef	G. Gezellestraat, 69
S	Duyck Walter	Stuivenbergstraat, 81
S	Dr. Eeckhout André	Roeselarestaat, 40
S	Eeckhout Gabriel	St. Crispijnstraat, 38
S	Eeckhout Guido	Heyestraat, 10
S	Feys Gerard	Ameyestraat, I
S	Feys Rafael	Krekelmotestraat
S	Apoth. Franchoo G.	Rijselstraat, 169, St. Michiels/Br.
S	Geldolf Bertha	Vandenbogaerdelaan, 74
S	Gevaert Luc	Krekelstraat, 15
W	Ghekiere Jozef	Menenstraat, 145
W	Ghekiere-Bouckaert Jul.	Menenstraat, 145
S	Dr. Ghijs André	Gentstraat
S	E.P. Herman	Capucijnenstraat, 48, Ieper
S	Herreman Jef	Stationstraat, 42
S	Huyghebaert Jacqueline	Hondstraat, 72
S	Kemp Achiel	Baronielaan, 2
S	Kemp Fabien	Roeselarestaat, 167
S	Kerckhof Agnes	Vandenbogaerdelaan, 21
S	Kesteloot-Denys Michel	Ommegangstraat, 75
S	Lagae Jozef	Menensteenweg, 110
W	Lagae Wilfried	Neerhofstraat
S	Lagrou Aurel	Menensteenweg, 172
S	Lapeire Georges	Groeningestraat, 4
S	Lefevre Jozef	Vredestraat, 26
W	Leroy Robert	Boomforeeststraat, 51
S	Lezy Mariette	Menenstraat, 181

E	E.H. Louwaege Et.	Vandenbogaerdelaan
S	E.H. Lowyck	Leegweg, 16, St. Andries/Br.
S	Malfait André	Stationplein, 15, Ingelmunster
S	Martin Gaspard	Ingelmunstersteenweg, 56
W	Moeyaert René	Gentstraat
S	Missiaen André	Zwingelaarstraat, 48
S	E.H. Missiaen Gamiel	College Poperinge
S	Missiaen Tillo	Hondekensmolenstraat, 12
S	Missiaen Victor	Groenstraat, 2
E	Nonkel Lucien	Koornmarkt
W	Nuyttens Marcel	Boomforeeststraat, 37
S	Oosterlynck Jozef	G. Gezellestraat, 57
W	Ostyn André	St. Crispijnstraat, 20
S	E.H. Outtier	Kerkstraat, 9
S	E.H. Parret Wilfried	St. Godelieveparochie, Ruddervoorde
W	Parret Rafael	St. Crispijnstraat
W	Pauwels Gaston	Ommegangstraat, 74A
S	Peelaers Jaak	Negenhoekstraat, 10
S	Penninck	Leegweg, 99h, St. Andries/Br.
W	Pruim Pieter	Marktplaats, 7, Kachtem
S	Renier Julien	Ommegangstraat, 20
S	Rijksarchief Brugge	Academiestraat, 14-18, Brugge
W	Rommel Julien	Schoolstraat, 2
S	Rommel Georges	Roeselarestreet, 492
W	Sabbe Carlos	Zuidkaai, 23
W	Sabbe Raf.	Vandenbogaerdelaan, 26
W	Sabbe Paul	Bruggestraat, 133, Ingelmunster
S	Sagon Ferd. notaris	Gentstraat, 21
S	Schacht Yvette	G. Gezellestraat, 31, Emelgem
W	Saelen André	Izegemstraat, 20, Kachtem
S	Seynaeve Jozef	Vandenbogaerdelaan, 89
S	E.P. Simoens	St. Alfonsiusstraat, 42, Roeselare
S	Sintobin Noel	Roeselarestreet, 6
E	Sintobin Octave	de Pelichystraat
S	Sintobin Paul	Pieter Baesstraat, 27
E	Notaris Sabbe Guido	Koornmarkt
S	Spillebeen Hector	Molstraat, 10
S	Strobbe Gabriel	Groenstraat, 5
S	Strobbe Gerard	Vandenbogaerdelaan, 65
S	Strobbe Nicole	Wezestraat, 68, Emelgem
S	Tanghe Roger	Slagmeersenstraat, 71
S	Terryn Michel	St. Antoniusstraat, 11
S	Tytgat Jozef	Slagmeersenstraat, 16
W	Van Acker Lucien	Beverenstraat, 35, Ardooie
S	Vanbeckevoort Jacques	Menenstraat, 147
W	Vanbesien Gaspar	G. Gezellestraat
S	Vanbeylen Jan	Kruisstraat, 2
S	Vancampennolle Béa	Kouter, 14, Emelgem
S	Vandecapelle Raoul	Heyestraat, 7
S	Vandenberghé Raf	Menenstraat, 96
S	Vandenberghé Roger	Krekelmotestraat, 52
S	Vandenbroucke Carlos	Koornmarkt, 9
S	Vandenbroucke Guido	Roeselarestreet, 41

S	Vandeputte Johanna	Karmelietenstr., 167, Ukkel/Brussel 18
S	E.H. Vanderhelst Frans	College Menen
S	Vandevoorde Robert	Statieplaats, 59, Ingelmunster
S	Vandewalle Clara	O.L.Vrouwstraat, 28
S	Vandeweghe Marcel	O.L.Vrouwstraat, 18
W	Vandommele Albert	Roeselarestreet, 242
E	Vandommele Firmin	Kloosterstraat
W	Vandommele Jan	Kloosterstraat
W	Vandommele Maurice	G. Gezellestraat, 4I
S	Vandoorne Agnes	Roeselarestreet, 166
W	Vandoorne Jaak	Zwingelaarstraat
S	Vandorpe Eugeen	Dam, Emelgem
W	Vandromme Antoon	Blauwhuisstraat, 54
S	Vandromme Bert	Ameystreet, 28
S	Vanfleteren Georges	Albertlaan, 6I
W	Vangheluwe Daniel	Slagmeersenstraat, 32
S	E.H. Vanhaverbeke C.	K. Dezwartelaan, 9, Blankenberge
E	Vanhaverbeke Jozef	Statiestreet, 96, Lichtervelde
S	Vanherck Henri	St. Crispijnstreet, 33
S	Vankeirsbilck Abdon	Station Leopold III laan, Oostende
W	Vankeirsbilck Etienne	Oostrozebekestreet, 1, Ingelmunster
S	Vanneste Michel	Slagmeersenstraat, 73
S	Vansteenkiste Maurice	Groenstreet
S	Vansteenkiste- Vansieleghem	Nederweg, 3I
S	Verbanck Frans	Roeselarestreet, 98
W	Verbeke Jozef	Roeselarestreet, 120
W	Vercamert Agnes	de Pelichystraat, 4I
S	Vercamert Etienne	Villa Lindebloem, Lindenhofstr., 12,
S	Vercamert Rafael	de Pelichystraat, 4I (Gistel
S	Vercruysse Jozef	Roeselarestreet, 267
E	Vereecke Marcel	Slagmeersenstraat, 102
W	Verfaillie Maurice	G. Gezellestraat, 5I
S	Verhaest Maurits	Horsestreet, 1, Lendelede
W	Verholle Rafael	Heyestreet, 2I
S	Vermander	Izegemstreet, 4I, Kachtem
S	Verschoore Gez.	Krekelstreet, 77
S	Vieren Daniel	Dam, Emelgem
S	Wwe Werbrouck Franz	Groenstreet, 14
W	Werbrouck Rafael	P. Benoitstreet, 39, Emelgem
S	Werbrouck Raymond	Grote Markt, 7
S	Wyffels Rika	Marktstreet, 6I

E : Erelid
S : Steunend lid
W : Werkend lid